

Nieuwe Autoriteit in de Buurt

Een toelichting vanuit het onderzoek.

Stuurgroep NA in de
Buurt
30/11/2020

1

Wetenschappelijk
onderzoek

- **Timing**
Onderzoek van 2 jaar (september 2018 tot september 2020)
- **Onderzoeker**
Dr. Roos Steens
- **Begeleiding**
UA. Prof. Dr. Peter Raeymaeckers

2

Onderzoek vanuit de empowerende academische werkplaats

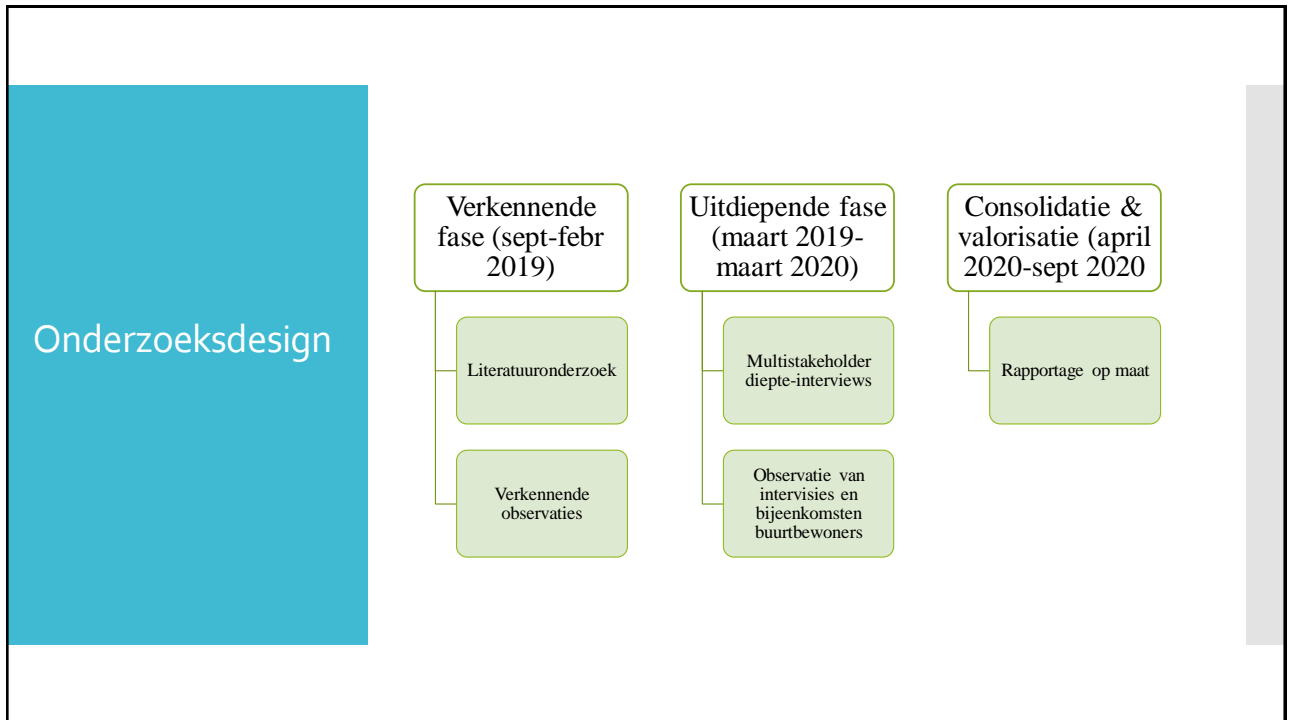
- Expertise van alle betrokken stakeholders meenemen
- Verbinden van verschillende kennisvormen
- 'To prove' & 'to improve'
- Voortdurend leer- en groeiproces centraal

3

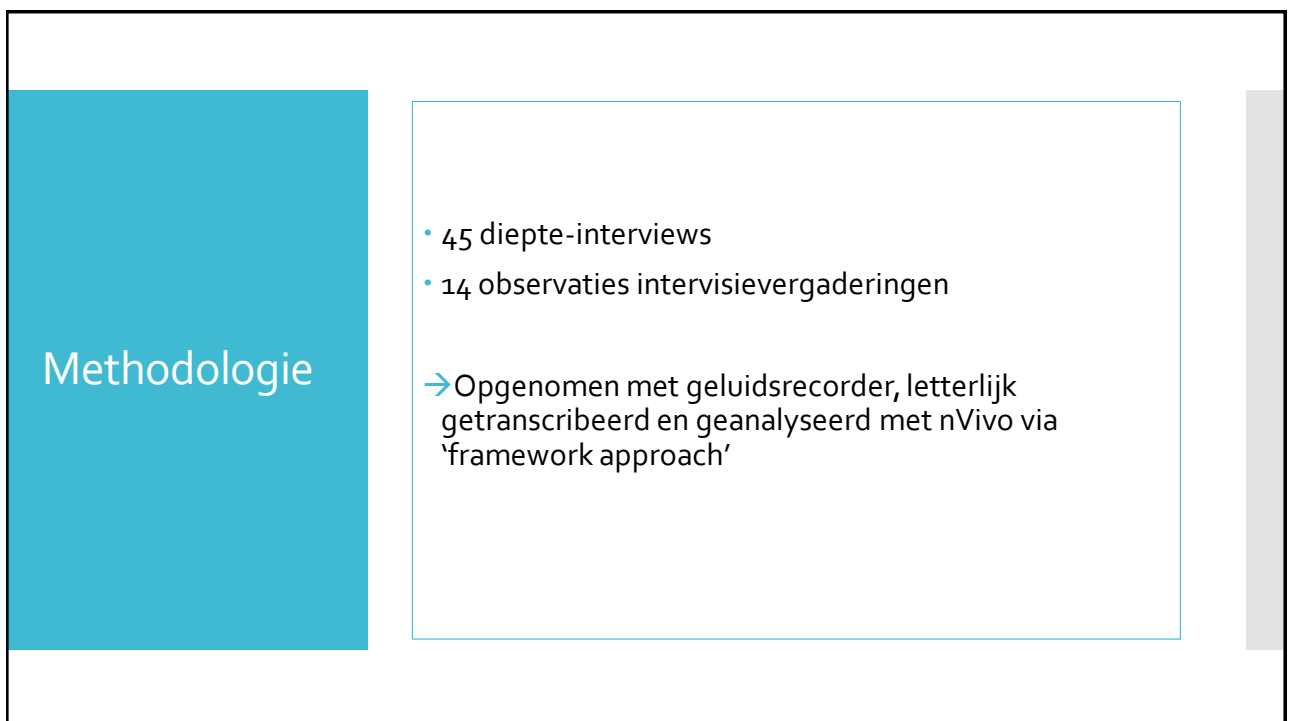
Centrale onderzoeksvragen

- ❖ Hoe ervaren de betrokken stakeholders het project 'Nieuwe Autoriteit in de buurt'?
- ❖ Wat levert het project 'Nieuwe Autoriteit in de buurt' hen op?
- ❖ Tot welke concrete acties worden gekomen?
- ❖ Hoe verloopt de concrete besluitvorming t.a.v. deze acties?
- ❖ Hoe wordt deze besluitvorming beïnvloed door specifieke contextfactoren zoals de specifieke buurt, het netwerk dat wordt opgericht, de aansturing van het netwerk, etc.
- ❖ Wat zijn de werkzame factoren, valkuilen en barrières van het lokaal samenwerkingsproject 'Nieuwe Autoriteit in de buurt'?

4

5

6

Fase 1: literatuur- onderzoek

- We kunnen het project 'NA in de Buurt' kaderen binnen een aantal internationale tendensen:
 - Beweging van government naar governance
 - Vermaatschappelijking van de zorg

- Vanuit beide bewegingen: '**netwerken worden naar voor geschoven**' → evolueren we naar een 'netwerksamenleving'? (cf. Castells, 1997; van Beek, 2017)

7

Best practices

Enerzijds --> Buurtprojecten

- **Buurtprojecten** die werken aan sociale cohesie & via netwerken van buurtbewoners. Bijv.
 - Rotterdamse straataanpak
 - 'Wij Deventer'
 - Coproductie in Rabotwijk Gent
<https://vimeo.com/175345213>
 - Chicago Alternative Policing Strategy (US)

8

Wat kunnen we hieruit leren?

- **Rol van definiëring buurt:** (i) Geografische definiëring (bijv. postcode); (ii) Sociale definiëring (lokale netwerken, gehechtheid aan bepaalde locaties); (iii) Publieke definiëring (openbare plaatsen bijv. pleintje, school, etc.)
- **Sociale cohesie & sociaal kapitaal zijn geen quick fixes** voor kwetsbare buurten (Van Stokkom & Toenders, 2015:120)
- **Belang van 'collective efficacy'**; Mate waarin een buurt in staat is om bij problemen op te treden, samen te werken, gedeelde verantwoordelijkheid te nemen (Flap & Volker, 2005; Morenoff e.a., 2001; Sampson, 2012 in Hardyns & Pauwels, 2012) → **Identificatie met de buurt en met wat de buurt zou kunnen worden** wordt hier beschouwd als erg belangrijk ('imagined community' (Van Stokkom en Toenders, 2015)
- **Rol van professional in buurtnetwerken** = erg belangrijk
- **Rol van motivatie buurtbewoners;** Onderzoek van Daphne Vanleene, Bram Verschuere, Joris Voets

9

Best practices

Anderzijds: opkomst van hulpverleningsnetwerken

Hulpverleningsnetwerken vanuit vermaatschappelijking van de zorg → gericht op nabijer brengen van hulpverlening, eerder dan op verbeteren van de buurt

In Vlaanderen:

- Geïntegreerd Breed Onthaal
- Eén Gezin Eén Plan

10

Wat kunnen we hieruit leren?

- Belangrijke eigenschappen van een netwerk
 - **Vertrouwen** 'the willingness to accept vulnerability based on positive expectations about another's intentions and behaviours' (McEvily, Perrone & Zaheer, 2003, p. 92).
 - **Grootte van het netwerk** ☐ hoe groter hoe moeilijker zelforganisatie wordt (Provan en Kenis, 2008)
 - **Doelconsensus**☐ Waarom zitten we hier? Wat willen we bereiken?
- Belang **van leiderschap** (Graaf et al. 2015; Vanleene, Verschuere & Voets (2017)
- Besluitvorming in netwerken = grillig (De Bruin & Ten Heuvelhof, 1991)
 - **Inhoudelijk** (inhoud van problemen en oplossingen verschuift voortdurend, etc.)
 - **Procesmatig** (er is geen duidelijk begin en eindpunt, geen duidelijk te onderscheiden fases)

11

Wat maakt Nieuwe Autoriteit in de Buurt uniek?

- Burgers, stadsdiensten én middenveldorganisaties
- Duidelijke vertrekgrond vanuit een inhoudelijk model

Er beweegt wat!

- Middelburg
- Turnhout
- Mechelen
- Project WIJ-TEAMS in Groningen
- Wijk Dauwendaele
<https://wijkdauwendaele.nl/geweldloos-verzet/geweldloos-verzet-dauwendaele/>
- Project 'Geweldloos verzet' in Rijnland
<https://www.youtube.com/watch?v=NQ-vJRosAKM>

12

Uniek → internationaal vlak

- "Scholarly work on political engagement in neighborhoods is to such an extent focused on individual-level studies **that we would almost seem to forget that these citizens in fact live among a large variety of organizations that make up their neighborhoods** "*civic fauna*—the population of organizations in the stretch of life that **lies between work and family**" (Rae 2003, 141). One can think of women's groups, neighborhood associations, community groups, schools, sports clubs, self-help groups, tenants associations, pensioner clubs, housing associations, political parties, and churches." (Dekker & Torenvlied, 2009:4)

→ 'civic fauna' → 'civic vitality'

13

We weten hier nog weinig over

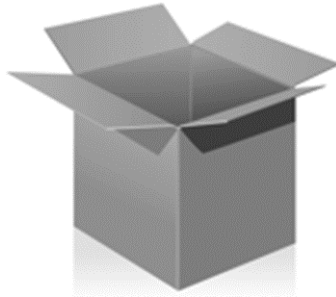

"My question is: Are we making an impact?"

- Weinig evidentie rond impact
- Weinig handvaten rond 'wat werkt nu precies'
- Warm water moet telkens opnieuw worden uitgevonden

14

Black box

Meerwaarde van dit wetenschappelijk onderzoek

De kans om een innovatieve lokale praktijk van nabij op te volgen

Black box van coproductieve samenwerkingsprojecten openen

15

Resultaten

- Enkele cijfers over het project:
 - 120 professionals getraind → 93 actieve partners in het project
 - contactlijst van 330 namen
 - 52 intervisies, 4 projectdagen
- Zoektocht betrekken van buurtbewoners
 - 15 intervisiegroepen
 - forumtheater → zeer grote opkomst
 - Verankeren in lokale participatieve initiatieven

16

Een diverse groep participanten

- **Een diverse groep participanten**
 - Vrijwillig / niet vrijwillig
 - Interne / externe motivatie
- **Een diverse groep perspectieven op de (problemen in de) buurt**
 - Structurele deprivatie factoren
 - Culturele factoren
 - Publieke ruimte
 - Mentaliteit
- **Verschillende gradaties van betrokkenheid**
 - Continuüm van enthousiaste krachtfiguren ('brokers') tot professionals die deelnemen omdat ze dit moeten vanuit hun dienst

17

De opleiding in NA

- Merendeel van de stakeholders geeft aan na dag 1 zeer kritisch te zijn over de opleiding

- *"Ik heb die opleiding dus gevolgd en in het begin geloofde ik er niet veel van, want dat klonk allemaal heel positief en een beetje naïef."*
- *"Ik zag het niet helemaal zo van, jama hoe gaat de wijk hier beter van worden? En vooral, hoe gaan mijn leerlingen hier beter van worden?"*
- *"Ik weet da ik de eerste twee uur dacht van 'oh maj, ik wil hier weg. Wat is me da, ik word hier ingelijfd in een of andere sekte, die zijn hier over dorpelingen bezig en euhm, wij zijn allemaal, wij zijn één dorp', en ik voelde mij er echt niet goed bij."*

18

De opleiding in NA

Na dag 2 → 18 van 21 respondenten vindt de opleiding een meerwaarde, want:

- **Het biedt een gedeelde mindset:** *'Nieuwe autoriteit brengt mensen samen om da men de neus in dezelfde richting stuurt'*
- **Het geeft handvaten** *"Nieuwe autoriteit is een manier van hoe je met elkaar omgaat dus een stuk basishouding en nieuwe autoriteit gaat erover en geeft u handvatten om er voor te zorgen dat gij bij uzelf kunt blijven en da gij echt kunt blijven zijn en transparant kunt blijven zijn onafhankelijk van wat de andere zegt of doet of handelt."*
- **Het stimuleert verbinding:** *"Maar 't feit da ge samen die vorming volgt, zijde eigenlijk in een, ja, in da verband zijde al bezig mee voorbeelden uit die wijk, is er al een erkenning naar elkaar van: aja, tiens, en gij botst daar ook op? Dus da zorgt al op die twee dagen al voor een stuk verbinding."*
- **Het creëert een gedeelde taal:** *"k kende da eigenlijk al ... ik deed da gewoon al ...het is nu dat het een naam gekregen heeft ... want ook gemakkelijker kunt uitdragen naar anderen."*

19

De opleiding in NA

Drie respondenten vinden de opleiding geen meerwaarde

- "Ik vond het allemaal een beetje naïef. Dat klinkt allemaal mooi maar dat gaat de problemen in de buurt niet oplossen. Daar moeten ze van boven dingen voor veranderen."
- Tijdens de vorming werden er oplossingen aangereikt dat ik dacht van dat is geen oplossing bijvoorbeeld als jongeren lawaai maken dan moet ge ze gaan belonen. Dat vond ik heel raar.
- Er waren jongeren met de brandblusapparaat aan het spelen en die waren het echt aan het uithangen en dan zei iemand van de vorming "Ja waarom ga je dan geen frietjes bakken met die kinderen." Ik dacht dan van ja ge gaat die kinderen belonen omdat die dat hebben gedaan. Ik snapte dat niet. Dat is mij nog altijd bij gebleven. Ergens moet ge wel stoppen en zeggen dat ze gestraft worden, maar blijkbaar in die aanpak moet ge soms te ver de mensen pamperen. Die indruk had ik wel.

20

Ervaren meerwaarde

- Van (on)macht naar kracht
- Ofwel van 'power over' naar
 - 'Power from within' (eigen kracht)
 - 'Power with' (netwerkkracht)
 - 'Power to' ('actiekracht')

(Veneklassen & Miller, 2002:55)

21

Power from within (Eigen kracht)

- *Ik voelde me wat **gesterkt**. Ik dacht oké, ik ga hier wel wat hulp krijgen.*
- *'Ik was heel ontroerd eigenlijk dat die allemaal kwamen. Ik had het gevoel dat we er **niet alleen voor staan** ofzo ja. Dat helpt toch. Ge voelt u minder kwetsbaar.'*
- *'Op één of andere manier doet dit project mij denken van **'het komt misschien toch goed** hier ofzo'. Of dat we hier toch iets gaan kunnen bewegen'*

BELANGRIJKE CONCEPT: 'hoop'

22

Power with Netwerkkracht

- *'Ondertussen kan ik van bijna wel alle deelnemers, weet ik wel, als ik dat wil vragen dan bel ik naar die persoon of bel ik naar die. Dus, in dat vlak is dat een succes die communicatie.'*
- *'Ik denk de samenwerking en de buurt, het samen nadenken. En het mee verantwoordelijk zijn voor. Want doordat ge samenwerkt, heb ge ook de indruk dat ge voor de buurt mee verantwoordelijk zijt. Ni voor u school, of ni voor afdeling van Kras, of ni voor u deel van het stadspark. Da ge mee, samen aan één koord trekt.'*

BELANGRIJKE CONCEPTEN: persoonlijke/relatieve verbondenheid, gedeelde verantwoordelijkheid

23

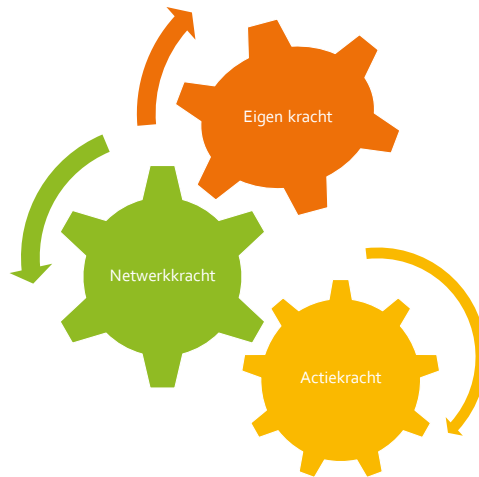
Power to (Actiekracht)

- *'Maar ge voelt da, dat er een heel netwerk ontstaat, wordt die anonimiteit wel wat doorbroken. Die gasten die verschieten daar wel wa van, van: tiens, ineens die kennen dan die balied medewerkers. Want die geven een handje en die gaan daar samen naar die vorming en die intervisies en zo.'*
- *'Kleine acties van mensen die elkaar hebben leren kennen of mensen die dan samen gaan werken. Twee organisaties die dan samen naar jongeren gaan om bijvoorbeeld iets aan te kaarten of ik die bepaalde organisaties binnenbreng in een school die ik niet zou gekend hebben zonder NA. Zo van die kleine maar waardevolle acties, zijn al wel resultaat.'*

BELANGRIJKE CONCEPTEN: 'Network of concern', 'Hoop doen', 'belang van de noodzaak'

24

Een voortdurende interactie

25

De intervisies onder de loep

- Verschillende factoren gaan mee bepalen tot welke acties wordt gekomen in intervisie
 - Samenstelling intervisiegroep
 - Vertrouwen
 - Leiderschap
 - Verbindingsfiguren/bruggenbouwers
 - 'Brokering'
 - Formele en informele fora
 - Belang van 'street wise bureaucracy'

26

Samenstelling interview

- Interviews met minder dan drie domeinen → eenzijdigere 'actieplannen' dan interviews met minstens dan vier domeinen
- ↕
- Hoe groter het netwerk hoe moeilijker zelforganisatie wordt (Provan en Kenis, 2008)

27

Vertrouwen

- *'The willingness to accept vulnerability based on positive expectations about another's intentions and behaviours'* (McEvily, Perrone & Zaheer, 2003, p. 92)
- Centraal concept = kwetsbaarheid
- Vertrouwen als golf versus vertrouwen als curve
 - Vertrouwen in netwerk niet als stijgende lijn
 - Vertrouwen stijgt & zakt afhankelijk van partners aan tafel, onderwerp, etc.
 - Blijvende aandacht nodig

28

Leiderschap

- Drie rollen worden onderscheiden door Graaf et al. 2015
 - To Ask.
 - To enable
 - To respond
- Uitgebreid door Vanleene, Verschuere & Voets (2017;)
 - De rol van vriend
 - De rol van vertegenwoordiger
 - De rol van leider
 - De rol van mediator

29

Leiderschap

Belang van sterke netwerk-governance

De inhoudelijk expert

"Want ik heb daar al naar gebeld van (...) help! Dan in die hun expertenrol: wat zoude gij hier nu doen?"

"Ja, die houden dat model ook zo vast. Dat is nodig. Anders doen we maar iets. Zij gaan daar altijd naar terug."

De leider

"De rol is eigenlijk verzamelen, verdelen, overzichtelijk houden, euhm dingen in de spotlights zetten, euhm."

"Datums prikken en doorgeven, zorgen dat we niet door elkaar praten."

De netwerker

"Maar mijn losse vragen van dingen die in mijne kop schieten die stel ik aan (...) omdat, (...) gaat dan wel zeggen van hoor eens bij (...) of hoor eens dare, of (...- zal dat wel eens komen doen.

De warmmaker

"Ja, ik word toch iedere keer enthousiast gemaakt. Zo ne mail of een telefoontje of een schouderklopje als iets goed was geweest. Dat helpt, dat maakt dat dat warm blijft."

30

Niet enkel
formeel
leiderschap
telt → belang
'brokers'

- Belang van 'brokers' ofwel bruggenbouwers/verbinders onder de partners
- Nemen intuïtief mee leiderschap op, zorgen voor verbinding
- Versterkt netwerk-governance → vormen mee de pilaren van een netwerk

31

Verschillende
manieren van
'brokering' /
bruggenbouw
en

- Kennisdomein (vertrekkende van Burt, 2004:355)
 - (i) professionals vanuit het ene domein die wijzen op noden en problemen in het andere domein
 - (ii) 'best practices' vanuit één domein uitwisselen met andere domeinen
 - (iii) manieren van denken, waarden, geijkte praktijken vanuit het ene domein benoemen als nuttig voor een andere domein,
 - (iv) elementen combineren vanuit verschillende domeinen om tot een nieuwe denkwijze/praktijk te komen.
 - (v) **problemen/successen in één of meerdere domeinen verbinden met het theoretisch model nl. Nieuwe Autoriteit.**

32

Verschillende manieren van 'brokering' / bruggenbouw en

- Menselijk domein
 - (i) ruimte maken voor informele babbels over de privé- en werkcontext
 - (ii) erkenning geven voor moeilijkheden en successen & herkenning zoeken bij de partners
 - (iii) zelf als moeder/partner/ etc. reageren eerder dan als professional en/of anderen hierop aanspreken.

33

Formele & informele fora

- Intervisiegroepen = formeel fora
 - Weg van cocreatieve oplossing wordt vaak niet van A tot Z binnen de muren van deze formele fora afgelegd
 - Belang van informele fora: wandelgangen, telefoontjes, whatsapp, andere vergaderingen, etc.
- Dit maakt het meteen ook moeilijk om de processen van cocreatie vast te kunnen houden

34

Belang van street-wise bureaucracy

- Het belang van '*streetwise bureaucratie*'; (Steen, Peeters & Van Twist, 2009:34) nl. dat er wordt gebruik gemaakt van '*de wetten van de straat, handigheid, impliciet vertrouwen en ondernemerschap eerder dan van bureaucratische bekwaamheid, ordentelijke procedures, georganiseerd periodiek overleg, dossierhouderschap en notaproductie*'.
- Vaak moet er *gebalanceerd worden tussen verschillende logica's*: enerzijds de logica van de bureaucratie, anderzijds de logica van de netwerken waarin ze fungeren → Hierdoor hebben ze vaak te maken met de '*logica van het ongepaste*' (Peeters et al. 2010)

35

Generieke werkzame factoren

1. Lokale netwerken van buurtprofessionals worden uitgebouwd en levendig gehouden
2. De netwerken zijn samengesteld uit frontliniewerkers uit de buurt & omvatten verschillende domeinen
3. Er is een sterke netwerk-governance vanuit verschillende rollen: (i) de inhoudelijk expert, (ii) de leider (iii) de netwerker, (iv) de warmmaker.
4. Er wordt ingezet op bruggen bouwen ('brokering') op kennis- en persoonlijk domein
5. De netwerk-governance & het bruggen bouwen wordt gedeeld door formele en informele projectmanagers
6. Er is voortdurende aandacht voor het vertrouwen tussen de betrokken partners
7. Er is een theoretisch raamwerk dat een gedeelde mindset en taal biedt
8. Er wordt ingezet op formele en informele fora
9. Er is de nodige 'street wise bureaucracy' & discretionaire ruimte om te doen wat nodig is

36

Spanningsveld en & barrières

Netwerken van coproductie → arena's van spanning

- Spanningsveld 1: belang & risico's van netwerk grootte
- Spanningsveld 2: belang versus broosheid van 'bruggenbouwers'
- Spanningsveld 3: verschillende rollen leiderschap
- Spanningsveld 4: belang 'street wise bureaucracy' versus formele mandaten
- Spanningsveld 5: aandacht voor formele én informele fora & vasthouden acties
- Spanningsveld 6: vertrouwen tussen de partners als blijvend aandachtspunt
- Spanningsveld 7: belang van duidelijk doel/noodzaak
- Spanningsveld 8: kleinheid acties versus legitimeringsdruk

37

Hoe verder?

- Engelstalig onderzoeksrapport Porticus is in de maak; zij geven 'go' voor verlening
- Internationaal artikel i.s.m. Haim Omer
- Onderzoeksrapport in de loop van volgende week

38